

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRтни VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE ČLOLETO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRтни VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 55-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXIII. LETNIK

V LJUBLJANI, 22. NOVEMBRA 1940.

ŠTEV. 16—17

Umrli je Engelbert Franchetti

naš veliki borec za obrtniške pravice

Umrli je Engelbert Franchetti, naš veliki organizator, delavec in borec za obrtniške pravice. V najtežjih političnih časih je bil on prvi, ki je uvedel v naše obrtne organizacije slovensko poslovanje. Vedno je z vso odločnostjo nastopal v obrambi našega narodnega prestiža. Bil je veliki iniciator na vseh poljih obrtniškega napredka in njegovega pospeševanja. Udeleževal se je kot stanovski govornik in pisatelj kadarkoli je čutil potrebo, da s svojo veliko sposobnostjo zastavi odločno besedo v korist slovenskega obrtnika.

Rodil se je naš prvoborilec in brivski mojster 3. julija 1871. v Klein-Reizlingu na Gornjem Avstrijskem. Že zgodaj je prišel v naše kraje ter mu že v mladih letih žilica organizatorske sposobnosti ni dala miru, tako, da se je kmalu začel udeleževati v javnem življenju naše ožje domovine in se prav hitro uveljavljal. Motil bi se, kdor bi pričakoval, da se je blagopokojni trudil le za koristi svojega stanu. On je bil neustrašen borec in zagovornik obrtniških pravic v vsesplošnem.

Bili so takrat najtežji časi, ko se je pričel on boriti za naše pravice in stanovske koristi. Težko je bilo takrat našim obrtnikom, saj so bili gospodarsko in narodnostno odvisni od tujca. Prav malo je bilo takrat obrtnikov, ki bi se upali nastopati v javnosti, kajti vsak nepremišljen njihov korak je izzval za posledico bojkot in bojazen za nadaljnji njihov obstoj. O stanovskem gibanju med slovenskim obrtništvom tedaj ni bilo govora. Manjkale so vezi, ki bi združevale zadruge ter vdahnile stanovskim korporacijam borbenega duha — življenja in budile stanovsko zavest.

Prvo vrzel je občutil takrat še mladi mož — danes že pokojni Engelbert Franchetti. Poln načrtov in neskajlenega optimizma se je vrzel na delo in pričel združevati zadruge. Že leta 1902 je postavil temelj organizaciji, ki je pod njegovim vodstvom postala predstavi-

ca obrtništa na tedanjem Kranjskem in 8. decembra istega leta se je že vršil ustanovni občni zbor Deželne zveze kranjskih obrtnih združenj — predhodnice poznejše Zveze obrtnih združenj. Pokojnikovo delo je najtesneje povezano z delom Zveze skozi 25 let, saj ji je bil vendar on ustanovitelj, najboljši učitelj in buditelj v najtežjih časih. Njegove zasluge za obrtniški stan so tako številne, da jih ni mogoče na ozko odmerjenem prostoru naštet. Če le v glavnem navedemo, da je leta 1904 ustanovil obligatorno mojstrsko bolniš. blagajno, da je leta 1904. in 1925 skrbno organiziral veliki vajenski razstavi, da je bil vodja cele množice večjih javnih shodov, na katerih so se obravnavala najvažnejša vprašanja slovenskega obrtnika, je že to delo terjalo mnogo energije in delavnosti. Ustanovitev glasila Obrtnega Vestnika je njegovo delo. Skušal je ustanoviti celo Obrtno tiskovno zadruge, kar pa je vsled nezadostnega razumevanja ostala neizpeljana ideja.

Zveza je pravilno cenila njegovo delo in ga je v priznanje za njegove številne zasluge imenovala leta 1913 za častnega člana, 1925 pa mu je občni zbor podelil naslov častnega načelnika. Bil je odlikovan z najvišjega mesta z redom sv. Save IV. in V. stopnje v dokaz visokega priznanja njegovemu delu in trudu.

Ni obrtnika v Sloveniji, ki ne bi poznal E. Franchettija vsaj po imenu. Poleg plodnega udejstvovanja v obrtniških organizacijah je bil nad 17 let član ljubljanskega občinskega sveta in dolgo vrsto let član in podpredsednik Zbornice za TOI v Ljubljani. Bil je ustanovitelj mnogih strokovnih združenj, Zveze obrtnih društev, soustanovitelj Kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske, Obrtniškega društva v Ljubljani, Obrtne banke, Zanatske banke in ljubljanskega velesejma. Za svoje zasluge je bil leta 1923 imenovan za ljubljanskega meščana.

Možu, katerega delo je bilo tako vsestransko, smo dolžni največje zahvale. Pokojnega smo sprejeli k večnemu počitku v nedeljo dne 17. t. m. na pokopališču k Sv. Križu v Ljubljani. Pogreba se je udeležila množica njegovih stanovskih tovarišev iz Ljubljane in bližnje okolice, zastopane pa so bile tudi obrtniške organizacije iz drugih krajev Slovenije. Kot predstavniki javnosti so se pogreba udeležili zastopnik mestne občine ljubljanske podžupan dr. Vladimir Ravnihar z občinskim svetnikom dr. Joža Bohinjem, ki je obenem zastopal tudi OUZD, bivši predsednik Zbornice TOI g. Jelačin, tajnik Zbornice TOI dr. Pless in dr. Pretnar ter konzulent Zbornice g. Žagar, ravnatelj velesejma dr. Dular. Zanatsko banko podružnico v Ljubljani sta zastopala njen predsednik g. Miroslav Urbas in uprav-

nik g. Rajko Ogrin, Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske njegov predsednik g. Pauli s polnoštevilno zastopanim odborom. Dlje so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti častni predsednik Zveze obrtnih društev g. Zdravec Jakob, predsednik Zveze obrtnih društev g. Rebek Josip, predsednik združenja frizerjev v Ljubljani g. Gjud Aleksander in predsednik združenja frizerjev v Mariboru g. Novak, Obrtniško društvo na čelu s podpredsednikom g. Igličem ter še mnogo drugih predstavnikov ljubljanskih in okoliških združenj in javnih gospodarskih korporacij. Osrednje društvo jug. obrtnikov sta zastopala gg. Pičman in Vidmar. Med udeleženci smo opazili tudi g. Ivana Ogrina.

Po odpeti žalostinki pevskega društva Krakovo - Trnovo sta mu v slovo spregovorila predsednik združenja frizerjev g. Gjud Aleksander, ki je zlasti naglašal pokojnikovo prizadevanje za napredek frizerskega obrta in predsednik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino g. Rebek Josip s sledečim žalnim govorom.

Dragi tovariš
Franchetti!

Sklonjeni nad veličino smrti smo se zbrali danes poslednjič okoli Tvojega mrtvega trupla mi Tvoji stanovski tovariši in sodelavci, da Ti na Tvoji zadnji poti s svojo udeležbo izkažemo poslednjo čast in tovariško hvaležnost za Tvoje napore in delo, ki si ju zastavljal v našo korist in našo obrambo.

Že v zgodnji svoji mladosti, v najlepši mladeniški dobi si krepko prijel za lopato in pričel kopati trdo ledino na polju obrtniške organizacije. Kmalu po svoji osamosvojitvi si poln idej in načrtov pričel probujati našega slovenskega obrtnika, ki je bil v tisti dobi še v marsičem odvisen od tujih in njemu sovražno razpoloženih narodnih gospodarjev. Videl si gospodarsko in narodno odvisnost obrtnika od tujca. Stanovskega gibanja med slovenskim obrtništvom tedaj še ni bilo. Občutil si to veliko vrzel in pričel sistematično graditi slovensko obrtniško organizacijo.

Štirideset let se steka od onega časa in več kot 35 let smo Te imeli v prvih vrstah in na čelu našega stanovskega pokreta. Plodonosno je bilo vse Tvoje delovanje in z zanosom si se oziral na svoje uspehe do poslednjega Tvojega srčnega utripa. Kot podjeten in neustrašen borec za obrtniške pravice si vedno zapostavljal svoje osebne koristi in nisi se plašil ne naporov in ne materialnih žrtev, ki si jih daroval na oltar obrtniške skupnosti. Našel si kot veliki idealist plačilo svojega dela edino v uspehih in napreduku stanovske organizacije, preko katere je črpal svoj blagodat sleherni stanovski tovariš. Kljub svoji značajni ideologiji si naletel na ovire in zapostavljanja, delo se

Ti je otežkočalo, a se nisi plašil, temveč s prezirom pravega idealista gradil in delal naprej, da si nam ustvaril matico slovenskega obrtništa, izpopolnil v domačem slovenskem jeziku poslovanje in vdihnil v naše duše pravo narodno zavest.

Ne samo kot stanovski tovariš, tudi kot sposoben in ugleden narodni in gospodarski prvak si bil vedno na delu za dobrobit in napredek narodnega gospodarstva naše svobodne domovine — naše velike Jugoslavije.

Mnogo dolguje Tebi slovensko obrtnišvo! A poplačati danes tega več ne more. Edino iskrena in globoko občutena hvaležnost utripa danes ob tem trenutku poslednjega slovesa v srcu vsakega zavednega obrtnika.

Engelbert Franchetti! Bil si borec idealist, prežet v nepokolebljivi nacionalni zavesti, pravi Jugoslovan. Slovensko obrtnišvo Ti je srčno hvaležno na vsem Tvojem velikem delu zanj, zaveda se Tvojega dela in naporov in ohranilo Te bo v trajnem spominu.

Slava Tebi in večni pokoj blagi Tvoji duši!

Za tem se je razvil žalni sprevod na pokopališče k Sv. Križu. Na čelu spreveda so obrtniki nosili številne vence, ki so jih pokojniku poklonile razne obrtniške organizacije in korporacije ter javne ustanove. Ob odprtem grobu so mu v poslednje slovo zapeli še žalostinko, nakar je črna prst zagrnila krsto s pokojnim Franchettijem.

Pokojni Franchetti je deloval celih 35 let za naše obrtnišvo. Neprecenljive so njegove zasluge a tem bolj nepreceljive tudi njegove žrtve. Slovensko obrtnišvo ne bo moglo nikdar poplačati njegovega dela. Ko je bil še mlad, poln moči in zanos, je neustrašeno in s prezirom lastne eksistence posvečal vse svoje življenjske sile za koristi obrtniškega stanu. A ko mu je njegova življenjska sila vsled rahlega zdravja opešala in je bil navezan na posteljo, so bili prav redki oni, ki so se spominjali, da Franchetti še živi, in da mu je treba lajšati v poslednji življenjski dobi usodo, ki žal le prečešče doleti v naših prilikah skoro slehernega ne-sebičnega in požrtvovalnega javnega delavca. Zato nam je silno težko, da srčna kultura našega naroda ni še tako zrela in dorasla, da bi znala ceniti pri življenju zasluge tako požrtvovalnih mož, kot je bil eden od njih tudi pokojni Engelbert Franchetti.

Franchettijevo ime bo trajno zapisano v zgodovini slovenskega obrtnišva. Obrtniško društvo v Ljubljani in Zveza obrtnih društev za dravsko banovino sta izgubili v njem dolgoletnega bivšega sodelavca ter najodličnejšega, najmarljivejšega in najzvestejšega zagovornika obrtniških interesov. Neustrašenemu borcu za obrtniške pravice bodo ohranili obrtniki širom vse Slovenije časten spomin.

K reorganizaciji obrtniških združenj

K številnim razpustom obrtniških združenj v dravski banovini priobčujemo spodnjo razsodbo upravnega sodišča v Celju kot sledi, brez komentarja

Upravno sodišče v Celju je v imenu Njegovega Velikanstva kralja, pod predsedstvom predsednika upravnega sodišča dr. Likarja Ivana, v prisotnosti upravnih sodnikov: Mulačka Rajka in Masiča Stanka, dalje sodn. prip. Pregelj Nataše kot zapisničarice, na tožbo Združenja urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani, ki ga zastopa dr. Kandare Albin, odvetnik v Ljubljani, zoper odločbo kralj. banske uprave v Ljubljani od 14. junija 1940, VIII. št. 1323-2, zaradi ukinitve združenja, brez javnega naroka, v smislu čl. 26 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, po proučevanju upravnih spisov, v nejavni seji dne 13. septembra 1940

r a z s o d i l o :

Tožbi se ugotovi in se napadena odločba razveljavi zaradi pomanjkljivosti postopanja.

R a z l o g i :

Zbornica za TOI v Ljubljani je z odločbo od 29. januarja 1940 št. 1672-40 odredila na podlagi I. odst. § 356 in 390 ob. zak. v zvezi z odredbo ministrstva trgovine in industrije od 10. januarja 1938, II št. 46113-u, da se tožeče združenje ukine, njegovi člani pa pripojijo krajevno pristojnim skupnim združenjem. Svojo odločbo je zbornica utemeljila s tem, da združenje ne izpolnjuje glavnih pogojev za svoj daljni obstoj v smislu cit. min. razpisa. Število njegovih članov se giblje okoli 80. Okoliš združenja obsega 14 srezov in je tako obsežen, da članstvo, ki je na deželi šibko, zaradi oddaljenosti ne more prihajati v neposredni stik z upravo združenja in njegovim uradom ter se velik del ne udeležuje niti rednih skupščin. Nezadostna sredstva ne omogočajo vzdrževanja rednega uradovanja in pisarne ter namestitve stalno plačane tajniške moči, ki bi bila strokovno primerno kvalificirana.

Pritožbo združenja proti tej odločbi je kralj. banska uprava zavrnila z odločbo od 14. junija 1940 VIII. št. 1323-2, češ, da je zbornica po zakoniti prosti presoji dognala, da je za uspešno delovanje prisilnih obrtnih organizacij v področju sreza treba spojitve obstoječa mala združenja v skupno združenje, ki bo v stanu bolje zadostiti danim nalogom, ki jih od obrtnih združenj zahtevajo sedanje razmere in da bo nova oblika organizacije, ki jo omogočajo sedanji predpisi, mogla povsem zadostiti tudi strokovnim stanovskim interesom združenja in pri tem omogočiti potrebno koncentracijo poslovanja.

Proti tej odločbi je vložilo združenje pravočasno tožbo na upravno sodišče. V tožbi navaja:

I. Zbornica je izdala odločbo brez vsakega predhodnega postopanja v smislu z. u. p. o tem, ali in v koliko združenje ni vršilo svojih nalog, ali ima svoje tajništvo in svoj lokal, ali ima na razpolago dovoljna sredstva za vršenje svojih nalog, torej kakšno je njegovo imovinsko stanje in ali in koliko je bilo pritožb zoper njegovo poslovanje.

Združenje ima 103 člane s 70 pomočniki in 40 vajenci, svoj lokal in svojega kvalificiranega, z mesečno plačo nastavljenega tajnika. Tekom 53 let obstoja ni bilo nobenih pritožb. Vsi člani so s poslovanjem združenja zadovoljni in združenje ima zakonito osnovo v § 357 ob. zak. (Ta določba nima nobenega drugega pogoja nego ustanovitve s pristankom nadpolovične večine pripadnikov stroke v dotičnem območju in radi obsežnosti takega združenja tudi ne predvideva njega spojitve z drugimi združenji, kakor to predvideva pod gotovimi pogoji § 356 o. z.)

II. Izpodbijana odločba ni sanirala pomanjkljivega postopanja prve stopnje in prišteva tožeče združenje med

mala združenja, kar gotovo ni, ker predstavlja močno in uspešno skozi 53 let delujočo organizacijo. Omenjena odločba je opustila tudi ugotovitev dejstva, s katero je moči presojski zaslisanje prizadete združbe odn. njenih organov, ugotovitev zakonitih predpogojev očitno radi tega, ker nima ne podatkov za svoje trditve odn. ker podatki, ki jih ima, ne morejo ustvariti nobenih predpogojev za izpodbijano odločbo in zavrnitev pritožbe. Razlog izpodbijane odločbe, da bo nova oblika organizacije z enim samim združenjem zadoščala stanovskim interesom združenja in omogočila koncentracijo poslovanja, ni noben zakoniti razlog za ukinitve združenja.

III. Svojo tožbo opira na določbo čl. 23 zak. o državnem svetu in upravnih sodiščih in sicer

1) da ni upravno oblastvo v svojem aktu uporabilo ali da ni pravilno uporabilo zakona ali zakonite uredbe in

2) da v postopku, ki se je vršil, ni vpoštevalo predpisov postopka ter predlaga, da se izpodbijana odločba razveljavi.

Toženo oblastvo je v odgovoru na to tožbo navedlo,

1) da je bilo stanje stvari obema upravnima stopnjama že uradno znano in da zato ni bilo treba nobenih zasliševanj itd. in da je odločba izdana ob uporabi diskrecionarne oblasti z ozirom na § 390 v zvezi s § 356 ob. z., ki pooblašča zbornico, da sme odrediti spojitve, če združenje ne daje jamstva za uspešno delovanje. Le-ta pogoj je prepuščen prosti presoji, za katero je prvo in drugostopno oblastvo imelo dovolj podlage v dosedanjem načinu dela v tem združenju.

2) da je že v prednjih izvajanjih dan odgovor na trditve o pravici izražanja želja v zvezi s § 356 ob. z. V tem §-u se loči primer spojitve ali spremembe v organizaciji na predlog članstva od primera, ko pristojno oblastvo spremembo ex offio odredi. V poslednjem primeru se ni oziralo na željo članstva, temveč je merodajno naziranje nadzornega oblastva. Glede § 357 ob. z. pritožba prezre, da je ta določba namenjena samo za trgovinske stroke, ne pa za obrtne, kakršne so v tožečem združenju včlanjene.

3) Drugostopna odločba ponavlja smiselno razloge, ki jih je imelo pred očmi prvostopno oblastvo.

Upravno sodišče je o tožbi sledeče razmotrivalo:

Kr. banska uprava trdi, da je spojitve združenj prepuščena svobodnemu preudarku upravnih oblasti in da sta zanj v predmetnem primeru imeli prvo in drugostopno upravno oblastvo dovolj podlage v dosedanjem načinu dela v tožečem združenju.

Ta trditve je le deloma pravilna. Resnično je, da daje določba § 356 odst. 1 ob. zak. upravnim oblastvom pravico svobodnega preudarka, ali naj odrede spojitve obstoječih združenj ali ne. Zato ne govori samo beseda »sme« v zadnjem stavku te določbe § 356, temveč tudi očitno namen zakonodajalca, ki upravnih oblastev ni hotel strogo vezati, kdaj morajo in kdaj jim ni treba odrediti spojitve združenj, če le-ta ne vrše svojih nalog ali ne dajejo jamstva za uspešno delo oziroma če zaradi malega števila članov ni možnosti za uspešno delo (§ 390).

Po čl. 19 t. 3 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih je tožba na upravno sodišče nedopustna v stvareh, v katerih in kolikor so upravna oblastva upravičena odločiti po svobodnem preudarku. Iz tega besedila pa vendar izhaja, da so upravna sodišča tudi v stvareh svobodnega preudarka upravičena presojski.

a) da-li se pri tem ni kršil izrecni predpis zakona, kajti proti izrecnemu

predpisu zakona ni svobodnega preudarka;

b) da-li je bilo stanje stvari, na podlagi katerega je upravno oblastvo po svobodnem preudarku odločilo, pravilno ugotovljeno, kajti brez pravilno ugotovljenega stanja stvari ne more biti zakonitega svobodnega preudarka;

c) da-li je na podlagi četudi pravilno ugotovljenega stanja stvari zaključek, kakor je napravljen v odločbi, logično sploh mogoč, kajti zaključek, ki ni v logični zvezi z ugotovljenim stanjem stvari, ni več v okviru zakona.

V danem primeru ni govora o tem, da bi upravno oblastvo z uporabo svobodnega preudarka kršilo kak izrecen predpis zakona. Pač pa sploh ni izvedlo ugotovitvenega postopanja in ni ugotovilo činjenic, potrebnih za svojo odločitev, temveč je zbornica, ne da bi zaslila združenje, za utemeljitev svojega izreka navedla deloma razloge povsem splošnega značaja, povzeta po cit. min. razpisu, deloma pa je navedla tudi posebne razloge, ki naj utemeljuje ukinitve združenja. Ni pa navedla, odkod ima zadevne podatke in je šele toženo oblastvo navedlo, da jih je dobila ob rednem izvrševanju nadzorstva. Toda nadzorstvo zborni-

ce nad združenji obsega po § 387 ob. zak. le pravice zbornice do raznih nadzorstvenih korakov in le v primeru odločb združenj, ki nasprotujejo zakonom, zakonitim navedbam in predpisom ali pravilom združbe dolžnost, ustaviti izvršitev odločb. Nadzorstvo zbornic je tedaj zelo rahlo in zato praviloma ne bo moglo nadomestiti ugotovitvenega postopanja po § 70 odst. 2 zup.

Če pa je bilo postopanje zbornice vsaj do neke meje opravičljivo, pa tega na strani toženega oblastva ni. Kajti tožeče združenje je v svoji pritožbi razloge prvostopnega oblastva točko za točko izpodbijalo s preciznimi podatki in zanje ponudilo dokaze. Dolžnost kralj. banske uprave bi glede na to bila, da preveri te trditve in izvede dokaze. Ker tega ni storila, ni še zadostne podlage za sklep, da bi združenje ne vršilo svojih nalog in ne dajalo jamstva za uspešno delo in je ostalo upravno postopanje bistveno pomanjkljivo.

Izpodbijano odločbo je bilo tedaj razveljaviti že po čl. 26 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Celje, dne 13. septembra 1940.

Predsednik: Dr. Likar I. R.
Zapisničar: Pregelj.

Obrtniški koledar za leto 1941 je izšel

Ne samo zahteva in potreba, da ima kot drugi stanovi tudi obrtnik svoj koledar, temveč tudi želja, da predstavi mo javnosti našo rokodelsko obrt, nas vzpodbuja, da izdajamo leto za letom »Obrtniški koledar«.

Ob koncu vsakega leta odnosno v pričetku novega leta se pojavi na knjižnem trgu vse polno najrazličnejših koledarjev. Izdajatelji teh koledarjev uvrščajo poleg koledarskega dela še poseben poučen material, ki najbolj odgovarja specialnim težnjam in potrebam stanov, katerim je koledar namenjen.

Pojasniti moramo obrtništvu, da se Obrtniški koledar tiska radi obrtniškega stanu in se ga zato ne sme smatrati kot predmet spekulacije, ki bi bil namenjen vsem in vsakomur. To dejstvo dovolj jasno izpričuje in narekuje vsakemu zavednemu obrtniku, da pri izbiri koledarja ne sme premišljevati in odlagati z nakupom svojega stanovskega koledarja.

Pri izdaji letošnjega koledarja, ki znanuje 29letnico rednega izhajanja, smo napravili zopet korak naprej, ter ga prinašamo našemu obrtništvu znatno povečanega z vsestransko izpopolnjeno vsebino. Letošnji koledar pa si je nadel še posebno nalogo, da poleg praktičnih nasvetov nudi kar najbolj obširno tako podeželskemu kot mestnemu obrtniku vse najvažnejše in najkoristnejše, kar morata vedeti o davkih. V ta namen so izdelane posebne tabele za davek na pridobitino z vsemi pripadajočimi dokladi in sicer za obrtnike, ki plačujejo davek po oceni davčnega odbora, kakor tudi za ti-

ste, ki spadajo med pavšaliste. Prepričani smo, da smo na ta način ustregli vsemu obrtništvu, saj bo omogočeno, da si bo vsak posameznik primerjal in kontroliral pravilnost plačilnih nalogov davčnih uprav s pravkar navedenimi tabelami. Poleg tega pa najdete v koledarju tudi vzorce raznih pritožb in vlog, ki so v zvezi z nepravilno odmerjenim davkom.

Uprava Obrtniškega koledarja razpisuje za svoje redne plačnike tudi nagradno žrebanje. Izžrebanih bo 10 zlatih nalivnih peres v vrednosti komad po 180 din. Podrobnosti in pogoje tega žrebanja pa boste našli na listku, ki bo vsakemu koledarčku priložen.

Tako izpopolnjen koledarček s tako bogato vsebino in praktičnimi nasveti do sedaj pri nas še ni izšel. Zato svetujemo obrtnikom, da si letos nabavijo Obrtniški koledarček prav vsi, ker jim bo v pravem pomenu besede lahko služil več let kot nepogrešljiv priročnik in svetovalec.

Uprava Obrtniškega koledarja je bila zaradi podražitve tiska in papirja prisiljena malenkostno zvišati ceno koledarju. Cena koledarju znaša 15 din s poštnino vred in prosimo cenjene naročnike, ki bodo koledarček te dni prejeli, da to upoštevajo. Prepričani smo, da ne bo nikogar, ki bi nam koledar vrnil. Pohitite letos z naročili, ker nam je lansko leto pošla naklada že v mesecu decembru. Naročila naslavljajte na naslov: Obrtniško društvo, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Pohitite z naročili!

Povišanje minimalnih mezd nekvalificiranih delavcev

Na temelju čl. 2. uredbe o določanju minimalnih mezd (»Službeni list« od 20. februarja 1937) spremenjene z uredbo o spremembah in dopolnitvah te uredbe (»Službeni list« od 18. septembra t. l.) je ban dravske banovine izdal odredbo o minimalnih mezdah za nekvalificirane delavce (delavke) na ozemlju dravske banovine, ki določa naslednje:

Minimalne mezde za nekvalificirane delavce (delavke) znašajo v dinarjih:

za stroke v skupinah:			
»A«	»B«	»C«	
za delavce preko 18 let:			
v industr., ne glede na kraj, ter v trgovini in obrti v krajih s preko 5000 prebivalci			
	5.50	4.75	4.00
v trgovini in obrti v krajih s manj kakor 5000 prebivalci			
	5.00	4.50	3.75
za delavce izpod 18 let:			
v industriji, ne glede na			

kraj, ter v trgovini in obrti v krajih s preko 5000 prebivalci	4.25	3.75	3.00
v trgovini in obrti v krajih s manj kakor 5000 prebivalci	3.75	3.50	3.00

Za odmero višine minimalne mezde je merodajen kraj obratovanja. Kot industrijska podjetja se smatrajo ona, na katere se nanaša prvi odstavek § 32. zakona o obrti.

V skupino »A« v gornji razpredelnici spadajo naslednje stroke: rudarstvo: lomljenje kamenja in kopanje zemlje, predelovanje in obdelovanje kamenja, z izjemo izdelovanja mlin-skih kamnov in brusov, brušenje in struženje kamenja in izdelovanje blaga iz škrljeveca; kovinska stroka: izdelovanje strojev in železnih konstrukcij, strelnega orožja ter fizikalnih in kirurških instrumentov; stroke kemičnih izdelkov in farmacevtskih preparatov, izdelovanje barv, predelovanje katrana in smole; stroka razstreliva in

vžgalic, z izjemo izdelovanja razstreliv in smodnika; stroka olj in maščob; centrale za proizvodnjo gonilne sile in za preskrbo z vodo; izdelovanje blaga iz gumija in njegovih nadomestkov; pivovarne in izdelovanje slada, kvasa in špirta; gradnja železnic, cest in vodnih zgradb; gradnje nad zemljo; grafična stroka z izjemo knjigoveštva; dimnikarstvo; dezinfekcija stanovanj, pohištva in obleke; pogrebni zavodi; kinematografi.

V skupino »B« spadajo naslednje stroke: zasebni promet (osebni in blagovni prevoz ter pomožni prometni obrati) z izjemo oseb, ki opravljajo živino; izdelovanje mlinskih kamnov in brusov, brušenje in struženje kamenja ter izdelovanje blaga iz škrljčevca; predelovanje zemlje; izdelovanje in popraviljanje glasbenih instrumentov; gradnja prevoznih sredstev; tekstilna stroka; papirna stroka (izdelovanje in predelovanje papirja in kartona); izdelovanje usnja z izjemo samostojnega drobljenja in mletja drevesne skorje; predelovanje usnja in njegovih nadomestkov; gozdno-žagarska stroka; predelovanje lesa, z izjemo struženja lesa (izdelovanje drobnega in galanterijskega blaga, deščic za ščetke, pripravljanje strgarskega lesa in podobno ter izdelovanje igračk, palic in podobnih predmetov), ter z izjemo izdelovanja upognjenega pohištva, ležalnih in vrtnih stolov in podobnih množinskih predmetov; izdelovanje ščetk in pletenega blaga; predelovanje kosti, rogov celuloida itd.; živilska stroka (hrana, jestvine in pijače) z izjemo pivovarstva, tovarni špirta in kvasa; konfekcije moške in ženske obleke; krznarstvo; čiščenje in barvanje obleke in perila; snaženje perila; zavodi za snaženje stanovanj in pohištva od prahu, zavodi za shranjevanje preprog in pohištva, za izposojanje predmetov; knjigoveštvo; trgovina; denarni in zavarovalni zavodi ter samostojne pisarne.

V skupino »C« pa spadajo naslednje stroke: gojenje perutnine, vrtnarstvo; samostojno drobljenje in mletje dre-

ne mezde z zneskom 12 din na dan. Stanovanje pa z zneskom 2 din na dan. Delodajalec, ki ne plačuje svojemu pomožnemu osebju minimalne mezde po tej odredbi, se kaznuje v smislu čl. 23 uredbe o določanju minimalnih mezd z globo 100 do 10.000 din.

Ta odredba bo stopila v veljavo z dnem objave v »Službenem listu banske uprave dravske banovine«. S tem dnem bo prenehala veljati odredba kr. banske uprave od 31. julija 1937 o minimalnih mezdah ter odredba od 29. januarja 1940 o spremembah minimalnih mezd. Nadalje prenehajo veljati s tem dnem določila banove odredbe

o minimalnih mezdah v gostinskih podjetjih od 4. maja 1940 ter določila odredbe o minimalnih mezdah za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje od 30. januarja 1940, kolikor nasprotujejo tej odredbi.

Prestanejo veljati tudi določila raznih kolektivnih pogodb, razširjenih z odredbo bana na vse področje dravske banovine, kakor tudi določila ostalih kolektivnih in drugih pogodb ter sporazumov, kolikor nasprotujejo predpisom te odredbe. Tarifne postavke se morajo prilagoditi najmanj višini minimalne mezde, predpisane s to odredbo.

Novi mezdni razredi za bolniško zavarovanje

Obrtniški koledar za leto 1941 je prinesel na strani 82 tabelo celotnih prispevkov in dovoljenih odbitkov, ki jih delodajalec lahko odtegne od nameščenčevega zasluga. Med tem pa je minister za soc. politiko predpisal naredbo o spremembi mezdnih razredov. Najvišja zavarovalna mezda znaša po novi uredbi 80 din. Zato prinašamo nekaj podatkov iz te nove uredbe.

Nova tabela mezdnih razredov ima 9 razredov namesto sedanjih 12, odn. 8, ker najnižji mezdni razred začena s številko 0. Novost nove uredbe je tudi v tem, da je napetost med posameznimi mezdnimi razredi večja in znaša do vključno 3. razreda 5 din, od 4. razreda dalje pa 10 din.

Novi mezdni razredi so stopili v veljavo že s 1. novembrom letos. Za zavarovance, ki so mlajši od 18 let z zaslužkom do 10 din dnevno ter za vajence, mlajše od 18 let brez ozira na zaslužek, je predviden poseben razred »0« z zavarovano mezdo 10 din. Ostali novi mezdni razredi pa so naslednji:

mezdni razred	zaslužek na dan v din	zavarovana mezda v din
1	do 20	15
2	preko 20 do 25	20
3	preko 25 do 30	25
4	preko 30 do 40	30
5	preko 40 do 50	40
6	preko 50 do 60	50
7	preko 60 do 80	60
8	preko 80	80

Novi mezdni razredi so označeni z arabskimi številkami (stari so bili označeni z rimskimi številkami). Najnižja zavarovana mezda zavarovancev, ki so stari preko 18 let, znaša sedaj 15 din, najvišja pa 80 din. Zaradi preužitve članov v nove mezdne razrede, bo Okrožni urad (bolniška blagajna TBPD) pozval delodajalce, da na tiskovni »Ponovna prijava zasluga« prijavijo v 8 dneh vse svoje delavce in nameščenice, ki so bili v mescu novembru zaposleni. Okrožni urad bo nato

avedel klasifikacijo prijavljenih oseb po novih mezdni razredih. Delodajalec, ki prijavo svojih nameščenecv in delavcev vrše z izplačilno listo, ni treba predlagati ponovnih prijav in bo preklasifikacijo izvršil Okrožni urad po predloženih izplačilnih listah. Prav tako delodajalci ne bodo predložili ponovnih prijav za kategorizirano osebje (služkinje, natakariče itd.), ker je za to osebje izdana nova kategorizacija po novih mezdni razredih.

Z delodajalci, ki ponovne prijave ne bodo predložili do 5. decembra, bo Okrožni urad (če podatkov na drugi način ne bi mogel zbrati) postopal tako, da bo vse osebe izpod 18 let uvrstil v mezdni razred »0«. Ostale zavarovane člane iz dosedanjega III. in IV. razreda bo uvrstil v novi razred 1., iz VII. razreda v novi razred 2. iz VIII. v novi razred 3., iz IX. in X. razreda v novi razred 5. Člane, ki so bili uvrščeni doslej v XII. mezdni razred, bo Okrožni urad v tem primeru uvrstil na podlagi starih prijavnic v ustrezajoče nove mezdne razrede 6, 7 in 8. Čim bo dobil Okrožni urad na kakršen koli način naknadno točne podatke o dejanskem zaslužku, bo izvršil prevrstitev po dejanskem zaključku.

Vse podpore za bolezen, porodniške podpore in podpore za smrtne slučaje in nesreče, ki so se dogodile pred 1. novembrom, bo izplačal Okrožni urad po starih mezdni razredih.

Ker se je radi te nove uredbe do temeljev spremenil tudi račun prispevkov in dovoljenih odtegljajev po novi lestvici mezdni razredov, ga prinašamo v današnji številki v svrhu orientacije za razdobje 8 dni. Čim bo izšla nova tabela o dovoljenih odtegljajih, jo bo ponatisnil Obrtni Vestnik v formatu koledarja, da si bo lahko vsakdo, ki poseduje letošnji koledar, isto izrezal in nalepil na 82. stran v koledarju. Dolej pa prinašamo:

RAČUN OSNOVNIH PRISPEVKOV IN DOVOLJENIH ODTEGLJAJEV PO NOVI LESTVICI MEZDNIH RAZREDOV

A/ Vštevi invalidno zavarovanje

Razred	Dnevna zavarov. mezda	Precizen enodnevni osnovni prispevek	Precizen enodnevni odtegljaj	Zaokrožen osnovni prispevek		Zaokrožen odtegljaj	
				dnevno	tedensko	dnevno	tedensko
0	10.—	1.212	0.57*	1.—	7.—	0.50*	3.50*
1	15.—	1.863	0.90	2.—	11.—	1.—	5.50
2	20.—	2.484	1.20	2.—	15.—	1.25	7.25
3	25.—	3.105	1.50	3.—	19.—	1.50	9.—
4	30.—	3.726	1.80	4.—	22.—	1.75	10.75
5	40.—	4.968	2.40	5.—	30.—	2.50	14.50
6	50.—	6.21	3.00	6.—	37.—	3.—	18.—
7	60.—	7.452	3.60	7.—	45.—	3.50	21.50
8	80.—	9.936	4.80	10.—	60.—	4.75	28.75

B/ Brez invalidnega zavarovanja

Razred	Dnevna zavarov. mezda	Precizen enodnevni osnovni prispevek	Precizen enodnevni odtegljaj	Zaokrožen osnovni prispevek		Zaokrožen odtegljaj	
				dnevno	tedensko	dnevno	tedensko
0	10.—	0.912	0.42	1.—	5.—	0.50*	2.50*
1	15.—	1.413	0.675	1.—	8.—	0.75	4.—
2	20.—	1.884	0.90	2.—	11.—	1.—	5.50
3	25.—	2.355	1.125	2.—	14.—	1.25	6.75
4	30.—	2.826	1.35	3.—	17.—	1.25	8.—
5	40.—	3.768	1.80	4.—	23.—	1.75	10.75
6	50.—	4.71	2.25	5.—	28.—	2.25	13.50
7	60.—	5.652	2.70	6.—	34.—	2.75	16.25
8	80.—	7.536	3.60	8.—	45.—	3.50	21.50

Opomba: * Po § 35 ZZZ niso dovoljeni nobeni odbirki od plače, dokler ne zasluži vajenec din 10.— na dan.

† Gjud Ivan

Smrt uglednega ljubljanskega frizerskega mojstra. V ljubljanski bolnici je po daljšem bolehanju umrl g. Ivan Gjud, frizerski mojster na Starem trgu. Pokojnik je bil pripadnik stare frizerske rodovine, ki se je že pred desetletji priselila v Ljubljano in si zagotovila s solidnim strokovnim delom najboljši sloves. G. Ivan Gjud je bil ne samo dober frizerski mojster, marveč tudi zvest pobornik za napredek svoje stroke in vsega obrtništva. Stal je ob strani frizerskemu prvoboritelju Franchettiju in ni nikdar omahoval, kadar je bilo treba izpričati narodno in napredno zavest. Dobremu stanovskemu tovarišu bodo ljubljanski obrtniki ohranili časten spomin. Žalujemo naše iskreno sožalje!

NEDELJSKI »SLOVENE« z dne 17. t. m. je prinesel vest, da se je vršila v Ljubljani širša seja Zveze slovenskih obrtnikov, katere se je udeležil celo sam g. minister dr. Miha Krek. Po poročilu posnemamo, da se je na tej seji razpravljalo tudi o važnih obrtniških zadevah... Menda ja ne o reorganizaciji združenj?

Pred osnovanjem velike zadružne delavnice mesarjev in klobasičarjev v Beogradu

Na letošnjem zadnjem občnem zboru združenja mesarjev in klobasičarjev v Beogradu je bil poleg ostalih odločitev iznešen tudi značilen predlog, po katerem je skupščina dala upravnemu in nadzornemu odboru združenja polnomočje za ustanovitev skupne zadružne delavnice. Ta odločba je prišla kot povsem logična posledica že preizkušene dela združenja, ki je s sigurnim uspehom organiziralo prodajo surovih kož in predelavo črev v korist svojih članov ter napravila lansko leto za 130 milijonov prometa.

Prvi razlog za ta korak je bil, da je v poslednjih letih industrija mesa pri nas razvila živahno akcijo v pravcu formalne zasedbe naših tržišč z mesom ter s tem izpodrinjala mesarske mojstre. Drugi razlog pa je v povsem opravičljivi težnji, da se mesarski in klobasičarski mojstri v naši prestolnici z združenimi močmi bore za svoje ogrožene interese od strani raznih industrij mesa in suhomesne robe. Tretji razlog osnovanja take zadružne delavnice je bil diktiran radi spremenjenih prilik in pogojev dela zlasti še z ozirom na eventualne spremembe, ki bi utegnile nastopiti v bodočnosti. Nujno je, da se tudi mesarji pravočasno pripravijo za svojo bodočnost ter prilagodijo novim ekonomskim in gospodarskim potrebam življenja. Za zadnji kot četrti razlog se je upoštevalo dejstvo, da se danes na vseh krajih proizvajajo razni mesni izdelki od strani nestrokovnjakov in brezvestnežev, katerih proizvodi ne odgovarjajo niti najosnovnejšim zahtevam zdravstveno-sanitetnih predpisov in zdrave prehrane prebivalstva. Taki izdelki se le prepogostokrat podtikajo našim mojstrom, češ da niso dovolj strokovno izvežbani.

Na osnovi te prekoristne odločbe uvodoma omenjene skupščine sta nadzorni in upravni odbor podvzela vse potrebne korake v smislu realizacije tega predloga. Prva in glavna skrb je bila, da se najde zgradba, odnosno prostor, na katerem naj bi se poslovalo za tako veliko delavnico zgradilo. V ta namen se je najelo staro, toda vendar za te namene odgovarjajoče po-

OBRTNIŠKI KOLEDAR za leto 1941 je izšel

Cena din 15.— s poštnino vred

Naroča se pri:

Obrtniškem društvu v Ljubljani
Kralja Petra trg 8

Ali ste že

poravnali naročnino za OBRTNI VESTNIK?

Če niste,

storite to čimpreje!

Bodite stanovsko zavedni in podpirajte svoj stanovski tisk!

vesne skorje; struženje lesa (izdelovanje drobnega in galanterijskega blaga, deščic za ščetke, pripravljanje strgarskega lesa in podob. ter izdelovanje igračk, palic in podobnih predmetov) ter izdelovanje upognjenega pohištva, ležalnih in vrtnih stolov in podobnih množinskih predmetov; gostinstvo (gostilne, kavarne, krčme); oblačilna stroka in čiščenje, z izjemo strok, navedenih pod »B«; higiena (zdravilišča, kopališča, brivci itd.).

Imenovanje posameznih gospodarskih strok je v skladu z nevarnostno tabelo za nezgodno zavarovanje. V primerih, kjer obstoji dvom o uvrstitvi podjetja v pripadajočo stroko po tej odredbi, je merodajna uvrstitev po nevarnostni tabeli. V obratih, kjer se obratuje v oddelkih, spadajočih v razne stroke, po tej odredbi odnošeno po nevarnostni tabeli, se plačujejo minimalne mezde, ki ustrezajo dotičnim strokam, če so ti oddelki samostojni. Če pa oddelki niso samostojni in se delavstvo uporablja v več strokah, se plačuje višja minimalna mezda.

Za vajence ne veljajo določbe te odredbe. Kvalificiranemu delavstvu se morajo plačevati mezde, ki so najmanj tako visoke, kakor so mezde, določene s to odredbo. Zaslužek delavcev, ki delajo v akordu, ne sme biti manjši od zasluga, ki se mora po tej odredbi plačati za urno delo. Za osebje, ki dobiva plačo mesečno, se izračuna dnevna plača na ta način, da se mesečna plača deli s 25. Hrana, ki jo dobiva delavec od delodajalca, se sme upoštevati pri preračunanju minimal-

slopje, ki je že v posesti zadruga. Računalo se je, da bi se vse imetje odkupilo od lastnika in naj bi nekaj časa služilo za organiziranje zadruga delavnice že obstoječe poslopje, pozneje pa bi se na istem prostoru zgradila nova moderna delavnica. Toda vsi poskusi so ostali zaman, ker lastnik tega kompleksa ni hotel prodati. Upravni odbor je že izvedel nekatera popravila a pokazalo se je, da so potrebne še druge važne instalacije, ki zahtevajo večjih investicij. Zaradi tega je delo nekoliko zastalo, da bi se o nadaljnjih ukrepih prej konzultirali vsi zadrugi člani.

V ta namen se je 30. oktobra letos sklicala konferenca zadruginih članov, katera je ugotovila, da borba uprave za organiziranje uspešne prodaje surovih kož ni bila lahka. Zaradi zabranjenega izvoza in raznih manevrov tovarniških podjetij s to robo so bile cene surovim kožam na naših tržiščih nizke in plasman zelo težak. Pod takimi okoliščinami je bilo potrebno doseči dvoje uspehov. Zasiurati plasman vseh nagrmađenih rezerv kož ter omogočiti višje prodajne cene v korist članom. Upravi je uspelo prodati robo svojih članov po 4 in 6 din dražje pri kg, kot so bile v tem času cene na tržiščih.

Druga točka dnevnega reda je bila posvećena izključno osnovanju zadruga delavnice. V sedanjih prilikah in pri deljenem delu zadruginih članov v svojih delavnicah, je vsak mojster, član zadruga, obremenjen z velikimi dajatvami in režijo, zaradi česar je njegov zaslužek precej skromen. Po drugi strani pa se zlasti v poslednji dobi med mojstri pojavlja vedno večja in nepremišljena konkurenca v prodajnih cenah, ki mnogim čeprav solidnim mojstrom odjeda kruh.

Da bi se vse te nepravilnosti obšle, odnosno, da bi se javne dajatve in režija zmanjšale na najnižjo mero in da bi se s to redukcijo stroški proizvodnje zmanjšali v korist povečanega zaslužka in da bi se s strogo normalnimi prodajnimi cenami, prvovrstno kvaliteto izdelkov ne samo za vselej odpravila konkurenca med člani, temveč dosegla tudi stalna in sigurna konkurenca napram tovarniškim proizvodom, bi bilo važno poudariti, da leži rešitev tega problema samo v osnovanju velike in dobro organizirane zadruga delavnice.

Ustanovitev take zadruga delavnice je danes ne samo zahteva življenjskih interesov mesarskih in klobasičarskih mojstrov, ki morajo misliti tudi na svoj obstanek in preskrbo svojih družin, tudi ne samo povprašujočega občinstva, ki ima interes, da se hrani z okusnimi in zdravimi ter ceneni izdelki mesne stroke, temveč tudi potreba naše državne obrambe, ki bo našla v koncentrirani obrtniški proizvodnji sebi najboljšega sodelavca v vseh prilikah. V teku referata je predsednik podal sliko, kako si zamišlja poslovanje te zadruga delavnice, iz katere bi se zalagale s proizvodi vse delavnice in prodajalne zadruga in zadruginih članov. Pri tem bi se ne delale nikake razlike med bogatimi in siromašnimi moj-

stri, kajti zadruga ima za cilj zaščititi in pomagati prvenstveno ekonomsko slabijim zadruginih članom. Opozoril je dalje navzoče na dejstvo, da sedanjí čas nujno zahteva ustanovitev take velike delavnice. Če ne bodo pristopili k rešitvi tega vprašanja člani sami, se utegne zgoditi, da bodo izvedli akcijo drugi.

Većina zadr. članov se je izrekla za osnovanje zadruga delavnice. Poleg tega pa je iznesla konferenca še sledeće zaključke.

Pooblašćata se upravni in nadzorni odbor, da podvzameta vse potrebne korake za organiziranje zadruga delavnice, da bi se ideja oživotvorila in z delom pričelo čim prej.

Kot prićetek dela te delavnice in za njen obratni kapital je vsak član združenja, ki je glasoval za njeno ustanovitev dolžan nuditi zadrugi 10.000 din kot brezobrestno posojilo za dobo 2 let.

Tisti člani, ki imajo dobiti od zadruga za prodane kože še gotovino, se strinjajo s predlogom, da se njihovi zneski preknjižijo v korist vlog za skupno delavnico.

Tako so položeni prvi temelji te nove zadruga delavnice v Beogradu, ki bo igrala znaćilno vlogo v gospodarskem poslovanju mesarsko-klobasićarskih mojstrov za njihovo boljšo bodoćnost.

Krojaći in krojaćice!

Obvešćamo Vas, da izdelujemo moderne moško in ženske lutke (pupe). Istotako izdelujemo samo poprsja moderne oblike na Vaša stara stojala po ugodnih dnevnih cenah.

Priporoća se

Jugoplastika

LJUBLJANA

Trnovski pristan št. 4

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je najvećji slovenski pupilarnovarni denarni zavod

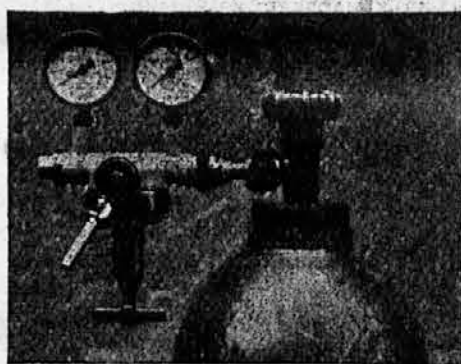
Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

Za vse vloge in obveze hranilnice jamći

MESTNA OBĆINA LJUBLJANSKA

AGA-RUŠE

**ZDRUŽENE JUGOSLOVENSKE TVORNICE
ACETILENA IN OKSIGENA D. D. — RUŠE**

REDUĆNI VENTIL »AGA-RUŠE« Z NAVZDOL OBRNENIM REGULIRNIM VIJAKOM.

dobavlja OBR T N I Š T V U za AVTOGENO VARJENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesi ter se dobavlja s čistooćo 99%, kar je za tehniko avtogenega varjenja in rezanja izredno velike ekonomićne važnosti. Jekleni kisikovi valji se morajo uporabljati le s pomoćjo posebnega redućnega ventila, ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekoćem računu, proti vknjižbi in poroćtvu vsem kredita zmoćnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znaćala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—

OBRTNIŠKO DRUŠTVO V LJUBLJANI
naznanja tužno vest, da je preminul njegov so-
ustanovitelj, gospod

ENGELBERT FRANCHETTI

velik obrtni organizator

Obrtniško društvo v Ljubljani.

Dne 15. t. m. je umrl na svojem domu v
Ljubljani, gospod

ENGELBERT FRANCHETTI

meščan ljubljanski, buditelj in organizator slov.
obrtništva ter zaslužen gospodarski delavec

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino
v Ljubljani bo velikega pokojnika ohranila v ćast-
nem in hvaležnem spominu.

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino
v Ljubljani.